

OmSorg

Børns sorg

- Børns sorg er et voksent ansvar, vi kan aldrig forvente at børnene fortæller os hvor berørte de er, det vil altid være voksnes ansvar at se det sørgende barn – og kommer det i møde.

Børns Sorg

- Ingen tab er klinisk rene, der er altid del-tab forbundet med enhver form for sorg/tab

Peter Lang

- Når som helst, vi bestemmer os for hvad der er rigtig/forkert/ - virkeligt/uvirkeligt, afskærer vi os selv for at kigge eller lede efter andre muligheder.

Børn der ikke **kan** snakke om deres sorg

- De mangler ord og begreber
- De er bange for at miste kontrollen
- Det er for smertefuldt
- De føler skyld og forvirring
- De er bange for ikke at blive hørt
- De behøver tid for at opbygge tillid
- De oplever ikke selv et behov for at snakke

Sprog folder hukommelsen ud

- Når jeg hører mig selv sige det jeg tænker
- Kan jeg tænke over det jeg siger !!

Sprogets betydning

- Barnets sproglige modning har betydning for barnets evne til at sørge.
- "Vores ord skaber vores virkelighed"
- En given modenhed betinger således barnets forståelse for tabets betydning

- Alle forståelser af verden opnås i kraft af relationer mellem mennesker.
- Ingen beskrivelse af virkeligheden kan dermed gøre krav på en særlig privilegeret status eller at besidde en særlig sandhed.

Øget modenhed

- Øget modenhed
- Øget forståelse
- Øget Behov

Børnenes sorgreaktioner

- Social isolation
- Ensomhed
- Angst og utryghed
- Koncentrationsbesvær
- Føler sig ekskluderet af fællesskabet
- Undgår følelsesmæssigt bindende kontakter
- Føler sig ofte forkerte

Små Børns sorg 0 - 3

- Fragmenteret forestilling om døden
- Føler sorg ved adskillelsen
- Separations angst
- Forladthed – uden tidsfornemmelse
- Bange for at være alene
- Har meget få erindringer / minder

Små børns sorg 3 - 6

- Mere konkret tænkende
- Magisk tankegang
- Er sit eget "midtpunkt" i sin tankeverden
- Kun en svag tidsfornemmelse
- Har fragmenterede erindringer

De voksnes rolle

- Skabe tryghed
- Nærhed
- Ømhed
- Omsorg
- Opmærksomhed
- Genskabe tillid

Paul Ricoeur

- You cant translate language because language is your lived culture –
- meaning get lost in translation

Sorgens kultur

Kulturen i sorg ?

- Døden og sorgen er blevet et privat anliggende.
- Den tavse viden og erfaring vi har gennem mange års traditioner og ritualer, er aldrig blevet fortalt eller videregivet til nye generationer.

Lidelsesfrihed

- ”Vi har næsten mistet muligheden for at gennemleve en retfærdig sorg eller skuffelse på vores helt egen præmisser, uden hjælp fra Prozac eller andre stoffer
- I stedet kræver vi lidelsesfrihed
- Selv børn propper vi nu med lykkepiller, så de måske aldrig lærer at forstå menneskets grundfølelse omkring sorg og glæde”

Michael Ancher

- ”Jeg gik den dag ned til Ateliet og ser på veien en Kone gaa og græde. Det var Lars Kruses Svigerdatter og jeg spørger hvad er der i vejen Stine? ”vor Far er druknet” var svaret, og jeg blev meget betagen. Siden kom Svigersønnen kørende med liget, og jeg saa da det motiv jeg har gengivet i mit store billede Den druknede”

OmSorg

Hvad har du lært

- Som udgangspunkt må vi forvente at vi som mennesker reagerer ud fra den mængde af erfaring og viden vi er i besiddelse af, dette gælder ikke mindst i situationer hvor vores eksistens udfordres af store forandringer i hverdagen.
- For børn (og voksne) betyder det at vi gør det vi tidligere har gjort, for at opretholde vores fornemmelse af kontrol over situationen og os selv.
- Vi gør det vi har lært.

Den nødvendige sorg

- Det private i døden ophæves at de nødvendige og forpligtende fællesskaber vi som mennesker indgår i.
- Familien – vennekreds – kammerater – skole – institution – sportspladsen – arbejdspladsen
- Enhver betydningsfuld relation skaber en nødvendig og betydningsfuld reaktion

